

HAVRÆTTARSTEVNAN Í CARACAS:

Útlit er fyri semju um 12 fjórðinga sjómark og 200 fjórðinga fiskimark

— sigur Kári Petersen, sum er annar av føroysku umboðsmonnunum í donsku sendinevndini til havrættarráðstevnuna

Kári Petersen, annar av føroysku umboðunum á havrættarráðstevnuni

Í gjár varð havrættarráðstevnan í Caracas sett. Hesin parturin av stevnuni kemur at vara 70 dagar, og heldur stevnan væntandi fram í Wien komandi ár.

Í donsku sendinevndini til havrættarráðstevnuna eru tvey føroysk umboð, og eru tey Dánial Nolsøe, dómari, búsitandi í Keypmannahavn, og Kári Petersen, landsstýrisfulltrúi.

Føroysku umboðini hava áður lutikið á fundum í havrættarnevndini í Geneve, bæði í 1972 og 1973, har fyrireikingarnar til havrættarráðstevnuna vóru gjørdar.

Dánial Nolsøe og Kári Petersen fara til Caracas ávíkavist 1. og 15. juli.

Munurin á sjó-, fiski- og búskaparligum marki

Í sambandi við havrættarráðstevnuna verður nógv tosað um sjómørk, fiskimørk og búskaparlig mørk. Hvat er munurin á

hesum trimum? spyrja vit Kára Petersen, sum vit hava hitt á máli.

— Altjóða viðurkenda sjómarkið er í lätuni 3 fjórðingar úr grundlinjuni. Innan fyri hetta mark hevur avvarandi land fullan yvirvaldsrætt. Útlendsk skip kunnu sigla ígjøgnum hendan sjógv, uttan at hava loyvi til tess frá viðkomandi landi, men tey megu onki fyrataka sær á hesum oki, sum er í strið við tær lógir, sum galda í viðkomandi landi. Sum dømi kann nevast, at við tað at søla av rúsdrekka ikki er loyvd í Føroyum, kunnu tey ferðamannaskip, sum sigla uppá Føroyar, ikki lata rúsdrekkasøluna upp, fyrr enn tey eru komin útum føroyska sjómarkið.

Á økinum millum sjómarkið (3 fjórðingar) og fiskimarkið kunnu útlendsk skip ikki veiða uttan við loyvi frá avvarandi landi. Men siggja vit burtur frá fiskiskapi, er hetta oki annars at rokna sum altjóða sjógvur, t.v.s. at viðkomandi land bert eigur rætt til fiskirikidomið, meðan útlendsk skip

kunnu fyrataka sær alt annað á hesum oki, so framt tað ikki tarnar fiskiskapinum hjá avvarandi landi.

Tá nú verður tosað um 200 fjórðinga búskaparligt mark, so

um, so eru menn ikki heilt samdir um fiskimarksspurningin. Flest øll eru tó samd um, at heimað fiskiskapurin hevur stóran týdning, at vit eiga at vera fyr einum viðum fiskimarki um Føroyar. Men landsstýrið og meirilutin á tingi vilja vera við, at tað, sum vit vinna við einum øktum fiskimarki, ikki gevur okkum nóg mikið, tá útflytan av fiskimarkinum hjá øðrum londum kann verða til skaða fyri okkum. Tað vil siga, at tað er ynskiligt, at viðkað fiskimørk aðrastaðir verða umsitin so

hava fyrsta rætt til at veiða so nógv, tað hevur orku til innan fyri eitt vitt sjóoki, t.d. 200 fjórðingar. Tað sum viðkomandi strandariki ikki hevur orku til at veiða, skulu onnur lond fáa rætt til at veiða — her verður hugsað um lond, sum nærum einans hava fiskivinnu á at lita, tey skulu fáa frammiðráðstevnið til at veiða møguligt avlop hjá øðrum.

Væl er danska ríkið ein stór fiskivinnuátt. Men tað ber illa til at siga, at samlaða danska ríkið bert ella nærum bert hevur fiskivinnu á at lita. Ti vil stóðan hjá donsku sendinevndini verða, at tá ein avmarkað geografisk ønd í einum ríki bert hevur fiskivinnu á at lita, so skal fólkíð í eini tilkari eind hava somu rættindi sum strandariki í somu stóðu hava.

Viðvíkjandi undirgrundini hevur Danmark ta stóðu, at landgrunnurin ikki skal markerast eftir ávísari dýpdarlinju, men at alt innan fyri gina ávísa longd, t.d. 200 fjórðingar úr grundlinjuni, skal rokast sum landgrunnur. Hetta kemur av, at við 200 metra dýpdarlinjuna við Føroyar verður landgrunnurin hjá okkum ógvuliga litil í mun til landgrunnarnar hjá øðrum.

Møguligt úrslit í 1975

Hvat hendir, nær verður liðugt, og hvat verður úrslitið?

— Menn høvdu roknað við ella vónað, at seinasti fundurin í havrættarnevndini á summri 1973 var komin fram til eitt betri grundarlag fyri havrættarráðstevnuni enn tað veruliga eyðnaðist. Uppskotini eru so nógv og ymisk, at tað fer at taka tíð at samskipa og gera tey greiðari, umframt verða umleið 50 luttakaralond við á stevnuni, sum ikki móttu í havrættarnevndini, og tá hesi eisini vilja hava orðið fyri at seta síni sjónarmið fram og móguliga koma við uppskotum, kann tað taka drúgva tíð.

Roknast kann tó við, at tað fer at eyðnast á fundinum í Caracas við samskipan at fækka um talið av uppskotum, soleiðis at farast kann undir at skriva traktattekstir.

Eyðnast hetta, er móguligt at eitt framhald av ráðstevnuni, sum ætlandi verður í Wien komandi ár, kemur til eitt endaligt úrslit, soleiðis at tað fer at eyðnast at samtykkja hvat skal verða galdandi fólkarrættur fyri havið og havbotnin.

Eyðnast hetta, er hetta fyrstu ferð síðani stovnanina, at ST hevur sýnt, at tað kann nýtast til at lóggeva um viðurskipti millum heimsins tjóðir, endar Kári Petersen

Kortið sýnir dýpdarlinjurnar við Føroyar

týðir hetta, at avvarandi land hevur einkarrætt til at troyta alt ríkidømi innanfyri hetta mark, bæði í sjónum, á og undir havbotninum.

Hvussu metir tú stóðuna at vera?

— Ja, sjónarmiðini eru mong og ógvuliga ólík, men eg haldi at tað er breið semja um at viðka sjómarkið frá 3 til 12 fjórðingar, og rokni eg eisini við, at eitt 200 fjórðinga búskaparligt mark fær stóra undirtøku.

Fiskimarksspurningurin

Havrættarráðstevnan viðgerð sum kunnugt ikki einans fiskimarksspurningin og spurningin um vidd av landgrunni, men hesi bæði málini munnu hava størst áhuga hjá okkum. Hvat sigur tú um t.d. fiskimarksspurningin?

— Sum vit hava sæð í bløðun-

leiðis, at vit sleppa framat at veiða har, burtur av tí, sum strandarikið ikki hevur orku til at veiða.

Stóðan

hjá donsku sendinevndini

Hvor er stóðan hjá donsku sendinevndini á havrættarstevnuni? — Danmark er í eini torførari stóðu, tað dylst ikki. Danskir fiskimenn reka fiskiskap norður eftir móti Noreg, vestur eftir móti Bretlandi og somuleiðis suður eftir umframt í Eystursjónum. Føroyskir fiskimenn hava stóran áhuga bæði fyri fjarleiðunum og fyri heimafiskiskapinum, meðan grønlandskir fiskimenn einans reka heimafiskiskap.

Stóðan hjá donsku nevndini viðvíkjandi áhugamálinum hjá Føroyum er, at arbeiða fyri eini loysn, hvar eftir strandarikið skal

Útbjóðing

Vegna Fuglafjarðar Bygdarráð verða arbeiði við gerð av goymslublunnum v.m. í sambandi við nýggju vatnveitingina í Fuglafirði við hesum boðin út alment.

Útbjóðingartilfarið fæst til láns móti kr. 300 í veðhaldi á Bygdarráðsskrivstovuni, hagar skrivlig boð merkt «Vatnveiting í Fuglafirði» verða at senda í seinasta lagi mánadagin hin 15. juli kl. 10.00. Tilboðini verða tá opnað í hjáveru teirra bjóðandi.

Sofus M. Jakobsen

Ráðg. verkfr. FRI

Aarvegur 1

3800 Tórshavn

Tlf. 135 22

Eftir útbúgvingar skeið

fyrir elektrikarar

nevnt «nøgleskema» verður í 41. viku 1974 á el-deild skúlans v/Arne Nielsen, instruktøri.

14 el-innleggjarar kunnu luttaka.

Tekniski Skúlin í Tórshavn

telef. 11957 og 12586